

Meer dan genoeg om te geven

Bijbelstudie Markus 8:1-9

Bij IFES-jaarthema: Integraal Missionair-zijn
2017-2018

Versie voor kringleiders

VOORWOORD VOOR KRINGLEIDERS

VOORBEREIDING

Het is belangrijk dat je je goed voorbereidt.

- **Leeswerk.** Lees de hele bijbelstudie goed door: de intro, de vragen, de aantekeningen bij de tekst, de bijlage.
- **Oefeningen.** Bereid de oefeningen voor. Visualiseer hoe ze lopen, oefen ze vast thuis. Zorg dat je weet wat jouw rol is in het leiden. Als je samen de oefeningen doet, moeten ze voor jou niet meer 'nieuw' zijn.
- **Materialen.** Zorg dat je de benodigde materialen bij je hebt (zie onder).
- **Gebed.** Neem de tijd om te bidden voor je kring en voor jezelf.
 - o Neem je kringleden voor de geest, en bid voor ieder van hen. Wat weet je van ze? Wat betekent dit thema voor ze, denk je? Wat hoop je hen mee te geven? Bid dat God ze zal zegenen door het gesprek.
 - o Bid voor jezelf. Waar raakt het thema aan jouw leven? Wat hoop je zelf te ontvangen? Bid ook dat God je helpt om leiding te geven.

MATERIALEN

Als je alle onderdelen behandelt heb je de volgende materialen nodig:

- Bijbel en bijbelstudie.
- Kaars.
- Rustige / meditatieve muziek (bijvoorbeeld de albums *Solipsism* van Joep Beving of *Lamentations* van Robert White, op Spotify).

GEEN OPEN KRING

Deze bijbelstudie is niet erg geschikt om te doen samen met niet-christenen.

TIJDSMANAGEMENT

Deze bijbelstudie is vrij lang. Als je alle onderdelen wilt doen, heb je ongeveer 2 uur nodig. De onderstaande tabel geeft aan hoeveel tijd je ongeveer per onderdeel nodig hebt.

Onderdeel	Duur
1. Taakverdeling	15 min
2. Het grenzendilemma	10 min
3. Dichtbij komen en luisteren	40 min
4. Geven wat je hebt	15 min
5. Uitdelen en méér terug ontvangen	20 min
6. <u>Gebed</u>	<u>20-30 min</u>
	Totaal 120-130 min

Let op: juist bij deze studie, die gaat over gebed, is het belangrijk om voldoende tijd over te houden om aan het einde samen te bidden. **Zorg dat je 20 – 30 minuten overhoudt om in rust de gebedsoefening samen te doorlopen.**

VEEL PLEZIER!

Tot slot wensen we je veel plezier bij de voorbereiding én bij de kring zelf. Het 'succes' van de bijbelstudie is uiteindelijk niet van jou afhankelijk en niet jouw verantwoordelijkheid. Jij doet wat je kunt. Je geeft zo je 'brood en vis' aan Jezus. Hij zal het breken, vermenigvuldigen en delen. En daarbij schakelt hij jou in. Prachtig toch? In dit besef wensen we je veel ontspanning en plezier toe!

'De duivel biedt veel, geeft weinig, en neemt alles'. - Oorsprong onbekend

'Er wordt niet van u verwacht dat u geeft van wat u niet heeft, maar van wat u heeft. Het is niet de bedoeling dat u door anderen te helpen zelf in moeilijkheden raakt. (...) Laat ieder zoveel geven als hij zelf besloten heeft, zonder tegenzin of dwang, want God heeft lief wie blijmoedig geeft. God heeft de macht u te overstelpen met al zijn gaven, zodat u altijd en in alle opzichten voldoende voor uzelf hebt en ook nog ruimschoots kunt bijdragen aan allerlei goed werk. Zo staat er geschreven: "Gul deelt hij uit aan de armen, zijn rechtvaardigheid houdt stand, voor altijd." - 1 Korinthe 8:11-12; 9:7-9.

'Daarop hoorde ik de stem van de Heer zeggen: "Wie zal ik sturen? Wie kan namens ons gaan?" Ik antwoordde: "Hier ben ik, stuur mij." - Jesaja 6:8.

'Toen kwam de Heer naar Samuel toe. En net als de andere keren riep hij: "Samuel, Samuel!" En Samuel zei: "Spreek, Heer. Ik ben uw dienaar. Ik luister." - 1 Samuël 3:10

IFES JAARTHEMA: INTEGRAAL MISSIONAIR-ZIJN

‘Christenen staan altijd op zenden’, zei een student tegen een christelijke studentenpastor. Het stoorde hem, dat christenen er altijd maar op uit lijken te zijn hun boodschap over te brengen.

Waarschijnlijk heeft hij wel een punt. Veel christenen voelen diep van binnen een zendingsdrang. Al was het maar vanwege die uitspraak van Jezus: ‘Ga op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen’.

Nu staan christenen daarin bepaald niet alleen. Veel vegetariërs, PVV’ers en Jeroen Pauw hebben precies hetzelfde: ze willen maar wat graag hun goede boodschap aan de man brengen; of het nu de droom is van een wereld zonder bio-industrie, een Nederland zonder vluchtelingen of een publieke omroep zonder religieuze fanatici.

Maar we zijn er wel een beetje klaar mee. Liever zien we dat iedereen ‘zijn ding kan doen’ en in zijn waarde wordt gelaten. Iedereen is vrij zijn mening te hebben, maar dring die vooral niet op aan een ander. Absolute waarheden zijn taboe. Geloof jij vooral wat je wilt, ik geloof het mijne.

Wat betekent het om in dat levensgevoel ‘op weg te gaan’ en gehoor te geven aan Jezus’ oproep mensen ‘tot zijn leerlingen’ te maken? Kan dat op een manier die, net als in de begintijd van het christelijk geloof, als echt *goed* nieuws (‘evangelie’) wordt ervaren? En kan die ‘missie’ een plek hebben in ons gewone leven van studie, relaties en vriendschap in plaats van een extra activiteit te blijven voor de enthousiasteling?

Dat zijn de soort vragen die IFES dit jaar op de kaart zet onder het thema *Integraal Missionair-zijn*.

Bij het jaarthema levert IFES drie bijbelstudies. Voor je ligt de eerste studie.

INTRODUCTIE

Jezus stuurde zijn leerlingen op missie. Een missie van hoop en liefde. Wees als 'licht in de wereld', zei hij en als 'zout van de aarde'.

Dat klinkt prachtig, maar ook overweldigend. Als je om je heen kijkt kan de nood van de wereld je overweldigen. Vluchtelingen, hongersnoden, onderdrukking. En dichtbij depressie, eenzaamheid, burn-out. De lijst is eindeloos. Als Jezus je roept om 'licht' te zijn, waar moet je beginnen? Ik heb nooit genoeg om te geven, heeft het dan überhaupt wel zin? Hoe ver kan ik gaan in naastenliefde zonder over mijn eigen grenzen te gaan?

De missie van Jezus kan uitdagen, maar ook uitputten. Kan het ook anders?

In deze Bijbelstudie laten we ons inspireren door het verhaal uit Markus 8. In het verhaal stuiten we op een mysterieuze samenwerking tussen Jezus en zijn leerlingen. De leerlingen geven alles voor Jezus' missie, maar raken niet leeg maar juist vol.

BIJBEL: MARKUS 8:1-9

(Nieuwe Bijbelvertaling)

¹ Toen er op een keer weer een grote menigte bijeen was, en ze niets meer te eten hadden, riep hij de leerlingen bij zich en zei tegen hen: ² 'Ik heb medelijden met al die mensen, want ze zijn nu al drie dagen bij me en hebben niets meer te eten. ³ Als ik hen met een lege maag naar huis stuur, zullen ze onderweg bezwijken; sommigen zijn immers van ver gekomen.' ⁴ Zijn leerlingen antwoordden: 'Maar hoe zou iemand hen hier, in deze verlatenheid, van genoeg brood kunnen voorzien?' ⁵ Hij vroeg hun: 'Hoeveel broden hebben jullie?' 'Zeven,' antwoordden ze. ⁶ Hij zei tegen de mensen dat ze op de grond moesten gaan zitten; hij nam de zeven broden, sprak het dankgebed uit, brak de broden en gaf ze aan de leerlingen om ze aan de mensen uit te delen, en dat deden ze. ⁷ Ze hadden ook een paar kleine vissen bij zich; hij sprak er het zegengebed over uit en zei dat ze ook de vissen moesten uitdelen. ⁸ De mensen aten tot ze verzadigd waren; de leerlingen haalden op wat er van het eten overschoot: zeven manden vol. ⁹ Er waren ongeveer vierduizend mensen. Toen stuurde hij hen weg.

1. TAAKVERDELING

Jezus trekt rond terwijl hij goed nieuws verkondigt. Zijn twaalf leerlingen gaan overal met hem mee. En daar omheen verzamelt zich een 'grote menigte' (vers 1).

Als je iets verder leest, zie je dat de mensen in de menigte allerlei verschillende gedachten hebben over Jezus. Sommigen denken dat Jezus Johannes de Doper is, anderen zien hem als een soort Elia en weer anderen zeggen dat Jezus 'een van de profeten' is (vers 28). Er zijn mensen bij die zich uit interesse verdiepen in Jezus. Anderen zijn misschien ziek en zoeken Jezus op om genezen te worden. Weer anderen zijn kritisch en komen misschien vooral omdat Jezus in die tijd gewoon een fenomeen is. Er komen mensen bij, er haken ook weer veel mensen af. Terwijl de leerlingen met Jezus optrekken ontmoeten ze dus allerlei anderen met allerlei verschillende ideeën over wie Jezus is.

Dit lijkt wel een beetje op onze situatie. Er is in Nederland een klein groepje christenen. En op onze weg met Jezus komen we allerlei mensen tegen die allerlei verschillende ideeën over Jezus hebben. Mensen die Jezus zien als inspirerende goeroe, als profeet van de Islam, als een vreemd of boeiend historisch figuur en mensen die helemaal niet zo veel over Jezus denken. We zijn een klein groepje leerlingen van Jezus temidden van allerlei mensen die géén leerlingen van Jezus zijn.

- In welke omgevingen / situaties ben jij inderdaad een van de weinige christenen?
- Voel je vanuit je geloof een roeping om 'missionair' te zijn in die omgeving? Wat zou je voor je gevoel moeten doen in die omgeving?
- Wat doet dit met je? Hoe voel je je in zo'n omgeving?

Het verhaal laat iets zien over de 'taakverdeling' tussen Jezus en zijn leerlingen. Lees het verhaal nog eens, en schrijf op wat Jezus doet, en wat de leerlingen doen.

Jezus	Leerlingen

Ingevuld:

Jezus	Leerlingen
Signaleert de nood (honger)	
Benoemt de nood	
Heeft medelijden	
Roept de leerlingen bij zich en deelt zijn zorgen	
	Voelen het appèl van Jezus om iets te doen aan de nood
	Uiten hun onvermogen ('Maar hoe zou iemand...??')
Vraagt wat de leerlingen (wel) hebben	Vertellen aan Jezus wat ze hebben (zeven broden)
	Geven aan Jezus wat ze hebben (zeven broden)
Geeft de mensen opdracht op de grond te gaan zitten	
Neemt de zeven broden	
Spreekt een dankgebed uit	
Breekt de broden	
Geeft het gebroken brood terug om uit te delen	Delen het brood uit
Idem met de vissen	
	Halen op wat er over is: zeven manden vol
Stuurt de mensen naar huis	

Een aantal 'taken' van de dingen, gaan we nu verder bekijken namelijk:

1. Dichtbij komen en luisteren
2. Geven wat je hebt
3. Uitdelen en méér terug ontvangen

Maar we beginnen met wat de leerlingen *niet* moeten doen.

2. HET GRENZENDILEMMA

Er is een nood. De leerlingen hebben brood. Maar wat ze *niet* moeten doen, is zelf gaan delen van wat ze hebben. Als ze dat hadden gedaan waren 7 broodjes verdeeld over 4000 mensen. Iedereen een paar kruimels, iedereen honger.

Zonder het wonder staan de leerlingen voor een groot dilemma. Of sociaal delen van wat ze hebben – maar dan heeft iedereen te weinig. Of ‘op hun eigen grenzen letten’, eerst zelf nemen wat ze nodig hebben, maar dan blijft er niets meer over om te delen en hebben alle anderen honger.

Dit dilemma is tijdloos. Als je om je heen kijkt in de wereld kan de nood van de wereld je overweldigen. Vluchtelingen die taalles nodig hebben, hongersnood in Afrika waar geld voor nodig is, studiegenoten die hulp nodig hebben of een goed gesprek, vrienden die worstelen met depressie, enz. enz. De lijst is eindeloos. En steeds datzelfde dilemma: mijn eigen grenzen bewaken (maar dan is de ander niet geholpen) óf over mijn grens gaan (maar dan hebben we beiden niets). Noem het: het ‘grenzendilemma’.

- Herken je dit? Kun je een concrete situatie bedenken waarin je dit gevoel hebt?

Het gevolg is dat we vaak óf (a) over onze grenzen gaan óf (b) rond blijven lopen met een latent schuldgevoel. Of nog een derde optie: dat we ons afsluiten voor de nood van een ander (of ontkennen dat wij daarin een verantwoordelijkheid hebben).

- Voor welke van deze drie ben jij het meest vatbaar? Heb je een voorbeeld?

In het verhaal gaat het anders. De leerlingen geven méér dan ze kunnen missen, maar houden uiteindelijk méér over dan waar ze mee begonnen.

3. DICHTBIJ KOMEN EN LUISTEREN

Het 'grenzendilemma' ontstaat zodra we denken dat we er alleen voor staan, zonder God. Soms voelt het alsof *wij* God moeten herinneren aan de pijn in ons eigen leven, of het leven van anderen. Wij zien alle nood, en het voelt alsof wij het maar zelf moeten oplossen – God houdt zich afwezig.

In het verhaal is het echter juist Jezus die initiatief neemt. *Hij* neemt verantwoordelijkheid voor het leed in de wereld. Hij ziet het al voordat zijn leerlingen het hebben gezien.

- Stel dat dit waar is: dat Jezus het eerder heeft gezien dan jij. Dat hij méér medelijden heeft dan jij. En dat hij het initiatief neemt.
Neem een paar minuten in stilte om dat tot je door te laten dringen. Beeld je even in dat je in de collegebanken zit. En zie nu voor je hoe Jezus er ook is. Hij zit naast je, of verderop, op die lege plek, of staat misschien ergens achterin de zaal staat te kijken. (Hij heeft immers beloofd aanwezig te zijn, Mat. 28:20.) Hij ziet jou zitten, weet hoe je je voelt. Hij ziet ook alle mensen om je heen en ziet precies wat zij nodig hebben. En hij neemt daarvoor verantwoordelijkheid.
Wat doet dat met je?

Vinden mensen in je kring het lastig om te 'zien' of geloven dat Jezus dichtbij is? Misschien moet je gewoon doorgaan, en zullen de verhalen verderop helpen. Als mensen meer vastlopen door 'rationele' bezwaren, kan het helpen samen de **bijlage 'Jezus dichtbij?'** te lezen.

God schakelt mensen in, maar neemt zelf de verantwoordelijkheid. '*Ik* maak alles nieuw. (...) Wie dorst heeft geef *ik* vrij te drinken uit de bron met water dat leven geeft.' (Op. 21:5-6). Jezus zegt in de Bergrede: God zorgt zelfs voor de vogels, dan zorgt hij toch zeker voor jullie? (Mat. 6:24-34) En verderop: 'Wat kosten twee mussen? Zo goed als niets. Maar er valt er niet één dood neer als jullie Vader het niet wil. Bij jullie zijn zelfs alle haren op je hoofd geteld. Wees dus niet bang, jullie zijn meer waard dan een hele zwerm mussen.' (Mat. 10:29-31)

We leren Jezus ook op andere plekken in de evangeliën kennen als iemand die mensen *ziet* en vol van medelijden is (zie Mark. 1:14, 6:34, 9:22). Als iemand die

geraakt wordt door nood die mensen hebben. Hij is daarin precies zoals zijn Vader (zie bijv. Js58).

Als Jezus medelijden voelt met 'de menigte' roept hij zijn leerlingen bij zich. Pas dan komen de leerlingen in beeld en in actie. Het eerste dat van de leerlingen wordt verwacht is simpelweg dit: bij Jezus *komen* en *luisteren* wat hij te zeggen heeft.

Het eerste dat Jezus ons vraagt te doen voor de mensen om ons heen is niet als een gek ons uitsloven, ook niet ongevraagd over Jezus vertellen, maar simpelweg: bij Hem komen en naar Hem luisteren.

Dat klinkt makkelijk: meer bidden, meer bijbellezen, om zo bij Jezus te komen, je kent het wel. Maar zo makkelijk is het in de drukte van alledag helemaal niet. Ook de leerlingen van Jezus vonden het niet makkelijk om te bidden. Ze vroegen Jezus niet voor niets: 'Heer, leer ons bidden' (Luk. 11:1).

- Hoe tevreden ben jij – op een schaal van 1 tot 10 – met de plek die gebed in je leven heeft? Waarom dit cijfer?
- Hoe zou je gebedsleven er uit moeten zien om jezelf één of twee punten hoger te scoren?
- Wat weerhoudt je om daar te komen?

Inventariseer obstakels. Er kunnen allerlei dingen zijn die ons tegenhouden in een bloeiend gebedsleven. Gebrek aan tijd, rust of stilte. Gebrek aan motivatie. Vragen over het nut van gebed. Of simpelweg dat je niet weet *hóe* je moet bidden.

Bespreek de obstakels, één voor één.

1. Wat zou je kunnen doen om verder te komen?
2. Wie kan uit eigen ervaring nog oplossingen/mogelijkheden toevoegen?
3. Welke van deze mogelijkheden zou je concreet willen aanpakken?
4. (Checkvraag: hoe groot is de kans dat je dit ook echt gaat doen? Hoe kunnen we die kans vergroten?)

TIPS OM TE LEREN BIDDEN

- **Cursus:** *Prayer Course*, een gratis gebedscursus van Alpha, via online video's: alphanederland.org/prayercourse.
- **Boeken:** Tim Keller, *Bidden* (als je houdt van grondige bezinning), Richard Foster, *Feest van de navolging* (als je enthousiast wil worden), Alex Aronis, *Developing intimacy with God* (als je aan de hand van Ignatius je gebedsleven intensief wil verdiepen; let niet op de lelijke kaft), Henri Nouwen, *The Inner voice of love* (als je God wilt vinden vanuit een worsteling met depressie of een laag zelfbeeld).
- **Websites:** 24-7prayer.nl (international network dat gebed en missie ondersteunt, biedt inspiratie en materialen), ignatianspirituality.com (over de lessen over gebed van Ignatius. Bekijk vooral het 'the Daily Examen', een manier van bidden waarbij je je bewust wordt van God midden in het dagelijks leven).

4. GEVEN WAT JE HEBT

Nu komt het moeilijkste gedeelte voor de leerlingen. Ze zijn bij Jezus gekomen, ze hebben gehoord wat hij heeft gezegd. En nu voelen ze aan (Jezus zegt het niet expliciet): wij zijn aan zet.

Meteen schieten ze in de verdediging.

⁴ Zijn leerlingen antwoordden: ‘Maar hoe zou iemand hen hier, in deze verlatenheid, van genoeg brood kunnen voorzien?’

Dit is het grenzendilemma. ‘Jezus, dat kan toch niet?! We hoeven toch niet zwaar over onze grenzen te gaan in het helpen van anderen? Dan vallen we zélf om van de honger! En bovendien: wie heeft er wat aan? Dan heeft iedereen drie kruimels.’

Maar Jezus ziet het anders.

⁵ Hij vroeg hun: ‘Hoeveel broden hebben jullie?’ ‘Zeven,’ antwoordden ze. ⁶ Hij zei tegen de mensen dat ze op de grond moesten gaan zitten; hij nam de zeven broden ...

Jezus nodigt ze uit in een avontuur dat ze nog niet kunnen overzien (hoewel... lees Mark. 6:30-44). Maar ze stappen er in. Ze geven aan Jezus wat ze hebben, al hun broden. Op dít moment in het verhaal staan ze met lege handen. Alles wat ze hebben, hebben ze in Jezus' handen gelegd.

Jan: “Toen ik aan mijn master begon had ik de ambitie om carrière te maken in de academische wereld. Ik was net getrouwd en mijn vrouw stond op het punt om af te studeren, dus we begonnen samen plannen te maken voor een toekomst na onze studententijd. Mijn vrouw had altijd al het verlangen om de zending in te gaan, maar voor mij gold dat veel minder. Uiteraard wilde ik God graag dienen, maar dan het liefst in een baan als wetenschapper. We gingen naar een Europese conferentie van IFES waar 5 dagen lang aandacht was voor evangelisatie. We kwamen erachter dat onze plannen zover uiteen lagen dat het zelfs uitmondde in onze eerste echte huwelijksruzie!

Op dat moment hebben we onze ideeën in gebed aan God voorgelegd. En ik merkte (ik was ervan overtuigd dat de Geest aan het werk was) dat ik rust vond en mijn plannen en ambities bij God neer kon leggen. Zo besloten we om toch na onze studie zendingswerk te gaan doen in het buitenland. En het was goed. Het was een goede tijd waarin ik veel van God heb ervaren.

Weer terug in Nederland wilde ik werk zoeken. Dat vond ik erg spannend. Onze keuze voor zendingswerk gaf een 'gat' van 3 jaar in mijn c.v.. Zou het me belemmeren in het vinden van een baan? Maar God zegende opnieuw. Ik vond een leuke werkplek waar ik mijn talenten goed kan inzetten. Zo heb ik gemerkt dat Zijn plannen ondoordringelijk zijn, maar dat Hij boven alles is te vertrouwen.”

- Stel je voor hoe ze zich gevoeld moeten hebben... Wat zou er door hen heen zijn gegaan?
- Ken je dit uit ervaring? Heb jij wel eens iets dat je zelf heel graag wilde losgelaten door het aan Jezus te geven (tijd, geld, een hobby, een stuk comfort, ...)? Hoe voelde dat?

5. UITDELEN EN MÉÉR TERUG ONTVANGEN

En dan gebeurt het wonder.

⁶ Hij zei tegen de mensen dat ze op de grond moesten gaan zitten; hij nam de zeven broden, sprak het dankgebed uit, brak de broden en gaf ze aan de leerlingen om ze aan de mensen uit te delen, en dat deden ze. (...) ⁸ De mensen aten tot ze verzadigd waren; de leerlingen haalden op wat er van het eten overschoot: zeven manden vol. ⁹ Er waren ongeveer vierduizend mensen. Toen stuurde hij hen weg.

Wat hier gebeurt kan natuurlijk helemaal niet. Zie je het voor je? Jezus blijft het brood maar breken, en het raakt niet op. Groeit het ter plekke aan? Als je er bij had gestaan, wat zou je hebben gezien?

Anneriet: "Daar staan we dan: een stel met een kind, een lege bankrekening en geen huis. Wat we hebben is dit: de wens om ons leven te delen met studenten en Tilburgers. Maar daarvoor moeten we op zoek naar een huis in een stad waar we nog niets hebben.

We komen terug uit Bosnië en ik heb een baan aangenomen in Tilburg. De stad heeft christenen nodig en we voelen ons geroepen. Niet echt romantisch hoor: echt aantrekkelijk is de stad niet voor ons. Om eerlijk te zijn kan ik wel mooiere plekken bedenken om te wonen. En ik zou graag meer in de buurt wonen bij vrienden en familie. Maar voor ons staat vast: in zendingsgebied Tilburg moeten we zijn.

Maar hoe vinden we een huis? We hebben een mooie inschrijvingstijd in Utrecht (wie daar studeert weet wat dat waard is...), maar niet in Tilburg. We bidden, netwerken, stressen en bellen uiteindelijk maar gewoon de woningbouw met ons verhaal. Na een aantal dagen worden we teruggebeld. En hoe: ze hebben *drie* huizen in de aanbieding. En alle drie met tuintje en twee zelfs strak naast de campus van Tilburg Universiteit waar ik ga werken. Ik *kan* niet eens kiezen voor een bescheiden flatje driehoogachter! Het mag een echt huis zijn waar we ons fijn voelen en waar we gastvrij kunnen zijn. Ik voel me gekend en geliefd. God weet wat we nodig hebben!"

Hier botsen twee wereldbeelden. De wereld zoals wij die zien is een wereld van schaarste. Er is een beperkte hoeveelheid van alles, en we moeten het zien te delen. Maar Jezus ziet een wereld, en leeft in een wereld, waarin overvloed is. Er is méér dan genoeg.

Aan het eind van het verhaal hebben de leerlingen *meer* over dan ze oorspronkelijk hadden.

- Lees de ervaringsverhalen in de blauwe kaders. Wat roepen deze verhalen bij je op?
- Heb jij dit wel zelf ook wel eens ervaren? Wat is jouw verhaal?

Jezus is in staat het weinige dat de leerlingen hebben te maken tot meer dan voldoende om iedereen te voeden.

- Aan welke situatie dacht je bij de eerdere vraag op pagina 6 (Kun je een concrete situatie bedenken waarin je het gevoel hebt overvraagd te worden)? Wat zou het concreet betekenen als je net als de leerlingen wat je te geven hebt, aan Jezus geeft, in plaats van direct gaat uitdelen?

Bas blikt terug op zijn studententijd: 'Mijn vrouw en ik waren een paar jaar getrouwd en hadden het met ons studenteninkomen uiteraard niet breed. Op een nacht werd onze auto – een mooie, blauwe Eend – door een stel jongens in de fik gestoken. Geen verzekering die dat dekte natuurlijk, dus hoe moest dat? Precies in die tijd moesten we onze toezegging van de kerkelijke bijdrage opgeven. Het bedrag dat we wilden geven, konden we eigenlijk niet missen, dus de verleiding was groot om een briefje te sturen dat het dit jaar even niet ging. Maar terwijl we daarover aan het denken waren, stuitte we op de woorden van Jezus uit Mattheüs 6. Wees niet bezorgd, zei Jezus tegen ons. En voor ons was de heel concrete vraag: zouden we het met de beloften van dit stuk kunnen wagen? En zouden we dus ook heel concreet "het Koninkrijk kunnen zoeken" door gewoon weg te geven wat we van plan waren, in de hoop dat God "al het andere erbij" zou geven? Nog nooit eerder hadden we op deze wijze voor een geloofsbeslissing gestaan, maar we besloten het te wagen. In de weken daarna gebeurden er wonderlijke dingen: vrienden van ons maakten spontaan geld aan ons over als bijdrage voor een nieuwe auto. Vage kennissen kwamen opeens met een zak babykleertjes (we hadden net ons eerste kindje gekregen). (...) Ook met die auto is het uiteindelijk goedgekomen, net als met onze financiën.' (Uit: Bas van der Graaf, *Leren leven in overvloed*, 85)

- Durf je te geloven dat God een menigte wil voeden door jou en die paar andere christenen op de universiteit?

6. GEBED

Je kunt afsluiten met een gezamenlijk moment van gebed. Je kunt dat doen aan de hand van onderstaande handreiking, gebaseerd op het Onze Vader. Neem daarvoor zo'n 20-30 minuten.

De onderstaande handreiking kan gebruikt worden voor persoonlijk gebed, en voor een groepsgebed. Sluit de kring nu af met een groepsgebed. Als kringleider heb je daarin een leidende rol. Je leidt de groep door het gebed heen.

- Leg van tevoren uit wat het plan is. Leg uit dat mensen op allerlei momenten in het gebed uitgenodigd zijn om hardop te bidden (vaak in steekwoorden). Moedig mensen aan hierin vrijmoedig te zijn, en niet te lang op elkaar te wachten. Geef tegelijk ruimte: hardop bidden *mag*, maar hoeft niet.
- Neem voor elke stap ongeveer 2 minuten. Geef dit ook van tevoren aan de groep aan, zodat ze ongeveer weten hoe lang de stiltes duren en de momenten zijn waarop ze hardop kunnen bidden.
- Introduceer elke stap; 'Laten we stil worden', 'We steken de kaars aan', 'Laten we een moment rusten in het besef dat God hier aanwezig is'. Elke stap van het Onze Vader kun je introduceren door de betreffende zin uit het Onze Vader te bidden en de toelichting die er bij staat hardop te lezen. Daarna laat je steeds een stilte vallen.
- Sluit het gebed af volgens de instructie.

EEN HANDREIKING VOOR GEBED

Word stil en zorg voor stilte om je heen. (Als je geen stille ruimte kunt vinden, zet dan rustige meditatieve muziek aan.)

Steek een kaars aan. *De kringleider spreekt daarbij deze woorden: ‘U heeft beloofd: ik ben met jullie, tot aan de voltooiing van deze wereld.’*

Rust een aantal minuten in de stilte. Je zult merken dat je gedachten alle kanten op gaan. Observeer rustig je gedachten, maar laat ze dan weer los. Keer steeds terug naar de stilte voor Gods aangezicht. Kijk naar de kaars en herinner je Gods aanwezigheid. Als er dingen opkomen die je niet mag vergeten, schrijf ze dan op, zodat je de gedachten kunt loslaten. Blijf in deze stilte tot je merkt dat je gedachten tot rust komen.

Na enkele minuten (in een groep) of als je merkt dat je gedachten tot rust komen, begin dan te bidden:

1. **‘Onze Vader in de hemel’.**

God wil je Vader zijn. Dat betekent dat je als een kind bij hem mag komen, gewoon zoals je bent (en niet zoals je denkt dat je zou moeten zijn.).

Noem met steekwoorden hardop hoe je je voelt (“vermoeid”, “dankbaar”, “gestrest”, enz.) of wat je bezig houdt (“deadline paper”, “ruzie met ouders”, “twijfels over God”, enz.).

2. **‘Laat uw naam geheiligd worden.’**

Gods naam wordt ‘geheiligd’ als we hem loven voor wie Hij is. Dank God voor alle goedheid, waarheid, schoonheid en liefde in je eigen leven, of dat van anderen, waarin je iets van God hebt ervaren.

Noem met steekwoorden hardop de dingen waar je dankbaar voor bent in je eigen leven of het leven van anderen (“voorjaarsbloesem”, “tentamen gehaald”, “mooi gesprek”, enz.).

3. **‘Laat uw koninkrijk komen’.**

Denk aan de mensen die je vandaag hebt ontmoet of gaat ontmoeten. Wat zou het voor hen betekenen als Gods koninkrijk werkelijkheid wordt? Hoe zou dat er uit zien? Vraag God je gedachten te leiden.

Noem hardop de namen van de mensen om je heen aan wie je denkt.

4. **'Laat uw wil gedaan worden, op aarde, zoals in de hemel.'**

Denk aan wat je vandaag of morgen te doen hebt en wie je gaat ontmoeten.

- Bied je 'brood en vis' aan God aan: Heer, hier is mijn leven, mijn tijd, mijn energie.
- Vraag God: hoe en aan wie mag ik het nu uitdelen? Hoe kan ik wat ik moet doen (studie, werk, vereniging, enz.), doen volgens uw wil? En is er iets dat u wilt dat ik voor de mensen die ik ga ontmoeten?

Neem een moment stilte voor het bovenstaande. De kringleider sluit het moment af door hardop te bidden: 'Heer, hier zijn we, met alles wat we hebben. Laat uw wil er mee gedaan worden.'

5. **'Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben.'**

Wat heb jij zelf nodig vandaag of morgen? Zeg het God. Wees vrijmoedig.

Zoals een kind niet twijfelt maar gewoon vraagt aan zijn ouders wat hij/zij nodig heeft. Kracht? Energie? Hoop? Vreugde? Geld? Liefde? Wijsheid?

Noem met steekwoorden hardop de dingen die je nodig hebt vandaag of morgen.

6. **'Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig was.'**

- Waar ben je van Gods weg afgeweken? Heb je mensen gekwetst? Ben je gericht geraakt op jezelf in plaats van op God en anderen?
- Zijn er anderen die jij moet vergeven? Loop je rond met wrok? Leg het God voor. Vergeef hen. Als het niet lukt: vraag God je de kracht te geven om te vergeven.

Neem een moment stilte en vraag God te laten zien of er iets is in je leven dat verkeerd is. Noem die dingen nu hardop in steekwoorden.

De kringleider sluit af door hardop deze belofte uit te spreken: 'Belijden we onze zonden, dan zal God, die trouw en rechtvaardig is, ons onze zonden vergeven en ons reinigen van alle kwaad.' (1 Joh. 1:9)

7. **'Leid ons niet in beproeving.'**

Wat kan je vandaag afbrengen van Gods weg? Voorzie je verleidingen?

Vraag God je kracht te geven om niet in de fout te gaan.

De kringleider zegt hardop: 'Heer, behoed ons voor...'. Noem nu in steekwoorden de verleidingen waar je bescherming nodig hebt ('cynisme', 'hoogmoed', 'onreinheid', enz.).

Rust nog een moment, in het besef dat God liefdevol en genadig naar je kijkt. Rust voor Gods aangezicht, zonder woorden te gebruiken.

De kringleider sluit af door te bidden: 'Want van u is het koningschap, de macht en de majesteit, tot in eeuwigheid. U kunt met het weinige dat we hebben grote dingen doen. Laat dat wonder in ons leven gebeuren, steeds weer. Amen'.

BIJLAGE: JEZUS DICHTBIJ?

In een van de vragen boven staat: ‘Beeld je even in dat je in de collegebanken zit. En zie nu voor je hoe Jezus er ook is. Hij zit naast je, of verderop, op die lege plek, of staat misschien ergens achterin de zaal staat te kijken.’ Best moeilijk hè, om dat te geloven?

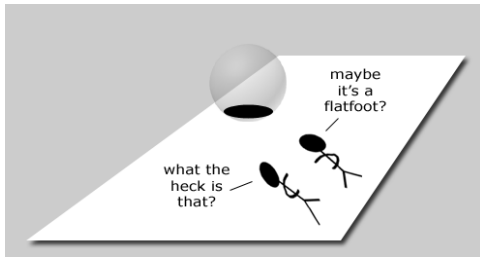
Volgens de Bijbel is Jezus nu in de hemel, van waar hij ons heel nabij is.

De Bijbel vertelt dat Jezus na zijn opstanding ‘ten hemel voer’ (Luk. 24:50-53). Bij hemel denken we vaak aan ‘de plek waar we heen gaan als we sterven’. Een plek ergens – ja waar? – ver weg. Maar in de bijbel betekent ‘hemel’ iets anders. Soms betekent het woord ‘hemel’ gewoon de ‘lucht’, maar vaak is het een aanduiding van *de plek waar God is*.

In de tijd van de bijbel stelt men de hemel voor als een plek hier boven. Heel letterlijk: fysiek boven de wolken. Het wereldbeeld van toen ging uit van drie lagen: hier de aarde, hieronder de onderwereld en *hierboven* de hemel. Lange tijd, eeuwen lang, was dat het ‘wetenschappelijke’ wereldbeeld. De hemel zag men als een *fysieke* plek hier letterlijk boven – boven de wolken. Als de evangeliën beschrijven hoe Jezus *ten hemel is gevaren*, dan wordt dat beschreven als opstijgen op de wolken, en als het gaat over zijn wederkomst zie je de omgekeerde beweging: hij komt dan ‘van boven’ (1 Thes. 4).

Dat is taal uit het wereldbeeld van toen. Maar daarachter ligt een diepe ervaring: dat Jezus niet meer fysiek en zichtbaar hier rondloopt, maar in een andere ‘sfeer’ is, maar nog altijd heel dichtbij. Voor hen was de hemel niet ver weg, maar recht hierboven, heel dichtbij. Juist omdat Jezus in de hemel is, is hij niet meer beperkt tot één plaats, maar kan hij iedereen nabij zijn.

Wij zouden die ervaring waarschijnlijk anders uitdrukken, of in ieder geval anders voorstellen. Want we weten inmiddels dat boven de wolken geen hemel is. We zijn naar de maan en naar mars geweest, maar Jezus daar niet tegengekomen.

Misschien kunnen we de 'hemel' bijvoorbeeld voorstellen als een andere dimensie. Wat kan helpen is het voorbeeld van de zogenaamde "Platlanders". Stel je voor: er bestaan Platlanders. Ze leven in een tweedimensionale wereld. Ze

hebben alleen lengte en breedte, zeg maar x en y . Ze kunnen alle kanten op *in een plat vlak*. Er is voor hen geen hoogte. Alsof ze leven tussen twee glasplaten. *Wij* als 3-dimensionale mensen zijn de goden van de Platlanders. We kunnen hen observeren terwijl ze het zelf niet doorhebben. We kunnen onder ze en boven ze zijn, zonder dat ze dat zien. We kunnen héél dichtbij komen – en misschien kunnen ze dat voelen, maar zonder dat we zichtbaar worden in hun wereld. En als we in hun wereld verschijnen zien ze iets vreemds tweedimensionaals waarvan de éne platlander zal geloven dat het eigenlijk méér is, en de ander niet. (Stel je voor wat ze zien als je de vijf vingers van je hand 'in' hun wereld zet! Wat zouden ze denken? "Wow! Vijf rondjes! Tegelijk verschenen, op verschillende plekken. Zijn het vijf wezens? Houden ze verband? Of gewoon toeval?")

Iets vergelijkbaars wordt prachtig verbeeld in de film *Interstellar* (2014) van regisseur Christopher Nolan. Cooper, een van de hoofdpersonen, maakt een ruimtereis op zoek naar nieuwe

mogelijke plekken voor menselijk leven. Hij komt in aanraking met allerlei vreemde natuurverschijnselen zoals 'wormholes' en zwarte gaten. Tegen het einde van de film – en hier wordt het wetenschappelijk wat (realistisch) speculatief – belandt hij in een andere beleving van de dimensies van ruimte en tijd. Hij kan daardoor communiceren met zijn dochter vanuit een 'andere' dimensie.

Zoiets is de 'hemel'. Als een extra dimensie van onze wereld die we niet kunnen zien. *Daar* is Jezus volgens de bijbel. En hoewel hij dus onzichtbaar is, is hij tegelijk heel dichtbij zijn.

Een beetje zoals Aslan in *The Chronicles of Narnia* op een gegeven moment met de kinderen meeloopt in het bos, maar onzichtbaar is. Alleen Lucy ziet Aslan. De andere kinderen zien hem niet. Hij is er, maar alleen zichtbaar voor wie hem in

geloof wil 'zien'.

In dat licht kunnen we ook Jezus' belofte lezen voor zijn hemelvaart: 'En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'
(Mt28:20)